

Poleg slabih kratkoročnih gospodarskih obetov se številne države članice soočajo tudi z brezposelnostjo mladih, ki še nikoli ni bila tako visoka, posledica pa so velikanski človeški in socialni stroški. Zato je treba nujno ukrepati.

Evropski svet se je danes dogovoril o usklajenem pristopu k preprečevanju brezposelnosti mladih, ki bo temeljil na naslednjih konkretnih ukrepih: pospešitev pobude za zaposlovanje mladih in okrepitev prizadevanj v njeni začetni fazi, pospešitev izvajanja "jamstva za mlade", povečanje mobilnosti mladih in vključenosti socialnih partnerjev. Evropski svet je razpravljal tudi o načinih za povečanje naložb in izboljšanje dostopnosti kreditov. Pozval je k sprostitvi evropskih sredstev, tudi sredstev Evropske investicijske banke (EIB), in uvedel nov naložbeni načrt v podporo MSP in spodbudo financiranju gospodarstva.

Finančna stabilnost se izboljšuje, potrebni pa so nadaljnji ukrepi EU in držav članic, ki bi Evropo ponovno odločno usmerili k trajni rasti in zaposlovanju. Zdrave javne finance in politike v podporo trajnostni rasti in delovnim mestom se medsebojno krepijo. Hkrati so na vseh ravneh potrebna odločnejša prizadevanja za nadaljevanje strukturnih reform ter spodbujanje konkurenčnosti in zaposlovanja. Evropski svet je zato potrdil priporočila za posamezne države, ki naj bi usmerjala politike in proračune držav članic. S tem pa se je tudi zaključil evropski semester 2013.

Evropski svet je tudi obravnaval napredek pri vzpostavljanju bančne unije, ključnega elementa finančne stabilnosti in nemotenega delovanja ekonomske in monetarne unije (EMU). Nazadnje je predstavil še naslednje ukrepe pri krepitvi strukture EMU in pozval k nadaljevanju dela na tem področju pred decembrskim zasedanjem Evropskega sveta.

Izrazil je dobrodošlico Hrvaški, ki bo 1. julija 2013 postala članica Evropske unije. Čestital je tudi Latviji za izpolnitev konvergenčnih meril iz Pogodbe, saj bo tako lahko 1. januarja 2014 uvedla evro.

v pripravi: Širitev

I. ZAPOSLOVANJE MLADIH

1. Zaradi nesprejemljivo visokega števila brezposelnih mladih Evropejcev je preprečevanje brezposelnosti mladih poseben in nujen cilj. Vsa prizadevanja je treba usmeriti v skupen cilj in zagotoviti, da bodo mladi, ki se ne izobražujejo, niso zaposleni ali vključeni v usposabljanje, v skladu s priporočilom Sveta o jamstvu za mlade v štirih mesecih ponovno zaposleni oziroma vključeni v izobraževanje ali usposabljanje. Na podlagi sporočila Komisije o zaposlovanju mladih je treba takoj začeti odločno ukrepati na nacionalni ravni in na ravni EU.

2. Da bi podprli zaposlovanje mladih, bo EU uporabila vse instrumente, ki so ji na voljo. Evropski svet se je dogovoril o usklajenem pristopu, ki temelji na naslednjih konkretnih ukrepih:
- (a) pri izvajanju strukturnih skladov bo posebna pozornost namenjena zaposlovanju mladih, če je ustrezno tudi s prerazporeditvijo neporabljenih sredstev. Komisija in države članice bodo v ta namen izkoristile vse možnosti, ki jih ponuja Evropski socialni sklad (ESS), eden od glavnih finančnih instrumentov na ravni EU na tem področju, tudi prek podpiranja ustvarjanja novih delovnih mest za mlade delavce. Države članice bodo z okrepljeno tehnično pomočjo Komisije in nadgradnjo najboljših praks po potrebi izboljšale svojo upravno usposobljenost;
 - (b) pripravljeno bo vse potrebno, da se bo lahko januarja 2014 začela v celoti izvajati pobuda za zaposlovanje mladih, kar bo omogočilo prva izplačila pomoči upravičencem v regijah EU, v katerih stopnja brezposelnosti mladih presega 25 %¹. Da bi v celoti izkoristili pobudo za zaposlovanje mladih, bi morali 6 milijard EUR, ki so ji bili dodeljeni, izplačati v prvih dveh letih naslednjega večletnega finančnega okvira². Poleg tega se bodo rezerve, ki bodo še na voljo pod zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira v obdobju 2014–2017, uporabile kot "skupna rezerva za obveznosti", iz katere se bodo financirali predvsem ukrepi za preprečevanje brezposelnosti mladih. Države članice, upravičene do sredstev iz pobude za zaposlovanje mladih, bi morale do konca leta sprejeti načrt za odpravo brezposelnosti mladih, tudi z izvajanjem "jamstva za mlade". Druge države članice naj podobne načrte sprejmejo leta 2014. Komisija bo leta 2016 poročala o izvajanju "jamstva za mlade" in delovanju pobude za zaposlovanje mladih;

¹ Ker se je brezposelnost mladih v Sloveniji v letu 2012 povečala za več kot 30 %, bo vzhodnoslovenska regija, kjer se je brezposelnost mladih v letu 2012 povzpela na več kot 20 %, prav tako upravičena do pomoči iz pobude za zaposlovanje mladih.

² To ne bo imelo negativnih posledic za uresničevanje ciljev glede energetske politike, ki jih je maja 2013 določil Evropski svet.

- (c) EIB bo prispevala k preprečevanju brezposelnosti mladih prek pobude "Delovna mesta za mlade" in programa "Vlaganje v usposobljenost", ki se bi morala začeti izvajati nemudoma;
- (d) opravljeno bo dodatno delo pri spodbujanju mobilnosti mladih iskalcev zaposlitve, tudi s krepitevijo programa "tvoja prva zaposlitev EURES". Države članice naj del svojih sredstev iz ESS namenijo za podporo shemam čezmejne mobilnosti. Program "Erasmus +", ki prav tako spodbuja čezmejno poklicno usposabljanje, je treba v celoti začeti izvajati januarja 2014. Dobrodošel je zlasti dogovor Evropskega parlamenta in Sveta o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Čim prej je treba preučiti predloge Komisije, ki bodo omogočili vzpostavitev mreže javnih zavodov za zaposlovanje. Potrebna je več dela, zlasti pri predlogu o ohranjanju pravic iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki naj bi bil sprejet v tem parlamentarnem obdobju;
- (e) spodbujala se bosta kakovostno vajeništvo in učenje na delovnem mestu, zlasti prek evropske koalicije za vajeništva, ki bo vzpostavljena julija. V začetku leta 2014 bi bilo treba vzpostaviti okvir za kakovost pripravništev;
- (f) v to delo morajo biti v celoti vključeni socialni partnerji in pri njem dejavno sodelovati. Evropski svet je zadovoljen z okvirom ukrepov za zaposlovanje mladih, o katerem so se socialni partnerji dogovorili 11. junija 2013.

3. Države članice – te so najbolj pristojne za zaposlovanje – bi morale nadaljevati reforme na nacionalni ravni. Države članice sprejemajo ukrepe za posodobitev sistemov poklicnega usposabljanja in izobraževanja, krepitev sodelovanja med izobraževanjem in gospodarstvom za lažji prehod iz izobraževanja v zaposlitev, večjo vključenost manj usposobljenih mladih na trg dela, boljšo usklajenost med ponudbo znanja in delovnih veščin ter povpraševanjem po njih ter spodbujanje vajeništva in pripravništva v ključnih sektorjih gospodarstva, pa tudi podjetništva ter zagonskih podjetij. Številne države članice so v podporo zaposlovanju mladih že predstavile velikopotezne načrte, treba pa je storiti še več. Zlasti države članice z visokim deležem brezposelnih mladih bi morale pospešiti izvajanje aktivnih ukrepov na trgu dela. Primerno pozornost je treba nameniti temu, da bodo na trgu dela lahko sodelovale ranljive skupine mladih, ki se soočajo s specifičnimi izzivi. Evropski svet se zaveda, da so za to področje pristojne države članice, a hkrati opozarja, da je treba zmanjšati obdavčitev dela, po potrebi tudi z znižanjem socialnih prispevkov, ter tako povečati zaposljivost, spodbuditi ustvarjanje delovnih mest in okrepiti konkurenčnost. Države članice poziva k intenzivnejši izmenjavi najboljših praks in je zadovoljen, da bo organizirana berlinska konferenca.

II. RAST, KONKURENČNOST IN DELOVNA MESTA

Evropski semester

4. Evropski svet je po poglobljeni izmenjavi mnenj z načelno potrditvijo priporočil za posamezne države zaključil evropski semester 2013. Prihodnje odločitve držav članic o proračunu, strukturnih reformah ter zaposlovalnih in socialnih politikah bodo tako oblikovane v skladu s priporočili, pri čemer bo bistveni poudarek imelo načelo polne nacionalne odgovornosti in ohranjanja socialnega dialoga. Svet in Komisija bosta pozorno spremljala njihovo izvajanje. Svet bo redno razpravljalo o gospodarskih razmerah v Evropi in jih ocenjevalo.

5. Spodbujanje rasti in fiskalna konsolidacija se medsebojno krepita. Zdrave javne finance so ključne za to, da bodo lahko javni organi še naprej podpirali trajnostno rast in delovna mesta. Evropski svet zato pozdravlja ustavitev postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem v več državah članicah in prizadevanja tistih držav, ki naj bi izpolnile svoje fiskalne cilje. Opozarja, da obstoječi fiskalni okvir EU v preventivnem delu Pakta za stabilnost in rast omogoča uravnoteženje potreb po produktivnih javnih naložbah s cilji fiskalne discipline. Za nekatere države članice je bila hitrost fiskalne konsolidacije prilagojena gospodarskim razmeram, kot je določeno v fiskalnem okviru EU. Države članice bi hkrati morale pospešiti svoje strukturne reforme. To bo okrepilo prizadevanja za ponovno uravnoteženje gospodarstva EU, pripomoglo k ponovni vzpostavitvi konkurenčnosti in pripomoglo k odpravljanju socialnih posledic krize.

Nov naložbeni načrt za Evropo

6. V trenutnih gospodarskih razmerah je bistveno, da se ponovno vzpostavi normalno dodeljevanje posojil gospodarstvu in olajša financiranje naložb. Zaradi pomena, ki ga imajo MSP za gospodarstvo – zlasti za ustvarjanje delovnih mest – bodo imeli prednost ukrepi v podporo financiranju MSP. To je pomembno zlasti v državah z visoko brezposelnostjo mladih in v katerih so potrebne nove naložbe za spodbujanje rasti in delovnih mest. Treba je spodbujati tudi podjetništvo in samozaposlovanje, zato se je Evropski svet dogovoril o začetku novega naložbenega načrta.
7. Evropski svet je pozdravil dogovor, dosežen glede večletnega finančnega okvira EU za prihodnjih sedem let. Pogajalcem Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije se je zahvalil za delo in neutrudna prizadevanja, ki so omogočila sprejetje današnjega dogovora. Večletni finančni okvir bo ključen pri podpiranju gospodarstva, saj bo katalizator za rast in nova delovna mesta v Evropi, hkrati pa bo spodbujal produktivne naložbe in naložbe v človeške vire. Evropski svet je pozval k čimprejšnjemu uradnemu sprejetju uredbe o večletnem finančnem okviru in zadevnega medinstitucionalnega sporazuma. V zvezi s tem je tudi pozdravil dogovore o novih programih, kot so ERASMUS, COSME, Obzorje 2020 ter program za zaposlovanje in socialne inovacije. Evropski svet je poudaril, da:

- (a) je treba pred koncem leta sprejeti različne programe EU, ki podpirajo uresničevanje strategije Evropa 2020;
 - (b) morajo države članice sodelovati s Komisijo, da bi čim prej lahko sklenile partnerske sporazume in operativne programe;
 - (c) je treba čim prej začeti izvajati strukturna sklada ter programa za konkurenčnost podjetij in MSP (COSME) ter za raziskave in inovacije (Obzorje 2020), ki sta zlasti pomembna v smislu podpiranja MSP;
 - (d) je treba pospešiti izvajanje pilotne faze projektnih obveznic. Komisija naj bi oceno predstavila do konca leta 2013.
8. Evropski svet je pozdravil poročilo Komisije in EIB o financiranju gospodarstva. Dogovoril se je o naslednjih ukrepih ter pozdravil namero Komisije in EIB, da jih prednostno izvajata in pred zasedanjem oktobra letos predložita celovito poročilo o njihovem izvajanju, v katerem bodo določeni količinski cilji, instrumenti in časovni razpored:
- (a) pospešitev prizadevanj EIB v podporo dodeljevanju posojil gospodarstvu, tako da se v celoti izkoristi nedavno povečanje kapitala EIB v višini 10 milijard EUR. Evropski svet EIB poziva, naj uresniči svoj načrt za vsaj 40-odstotno povečanje dodeljevanja posojil v EU med letoma 2013 in 2015. EIB je v ta namen že opredelila nove naložbene priložnosti v višini več kot 150 milijard EUR na različnih ključnih prednostnih področjih, kot so inovacije in usposabljanje, dostop MSP do financiranja, učinkovita raba virov ter strateška infrastruktura;

- (b) razširitev skupnih instrumentov za financiranje na osnovi porazdelitve tveganja med Evropsko komisijo in EIB, s katerimi bi okrepili naložbe zasebnega sektorja in kapitalskih trgov v MSP. Te pobude bi morale zagotoviti, da se obseg novih posojil malim in srednjim podjetjem po vsej EU poveča in se pri tem spoštujejo načela finančne trdnosti in preglednosti ter zgornje meje večletnega finančnega okvira. Svet bo ob posvetovanju s Komisijo in EIB nemudoma določil parametre zasnove takih instrumentov, ki se bodo sofinancirali iz strukturnih skladov in bodo namenjeni velikim učinkom finančnega vzvoda. Pripraviti bi bilo treba vse potrebno, da bodo ti instrumenti lahko začeli delovati januarja 2014;
- (c) povečanje sposobnosti za izboljšanje kreditne kakovosti Evropskega investicijskega sklada;
- (d) postopna širitev shem financiranja trgovine EIB, da bi pomagali poslovanju MSP po vsej Uniji, zlasti v državah, ki sodelujejo v programu;
- (e) krepitev sodelovanja med nacionalnimi razvojnimi bankami in EIB, da bi izboljšali možnosti skupnega posojanja ter izmenjavo najboljših praks;
- (f) razvoj alternativnih virov financiranja v tesnem sodelovanju z državami članicami.

Izvajanje Pakta za rast in delovna mesta

9. Evropski svet se je pred letom dni dogovoril o Paktu za rast in delovna mesta, svežnju hitrih ukrepov za spodbujanje rasti, vrednem 120 milijard evrov. Čeprav je bil pri izvajanju teh ukrepov, od katerih nekateri že prinašajo sadove, dosežen viden napredek, so potrebna dodatna prizadevanja. Institucije EU in države članice bi si morale po najboljših močeh prizadevati za zagotovitev hitrega izvajanja vseh elementov pakta v skladu s prejšnjimi sklepi Evropskega sveta, zlasti na področju enotnega trga, inovacij, digitalne agende, storitev, energije in davkov. Evropski svet z zanimanjem pričakuje posodobljeno poročilo o napredku glede pakta, ki naj bi bilo pripravljeno decembra letos in ki bo temeljilo na rednem pregledu Sveta.

10. Kakor je bilo dogovorjeno marca lani, bo Evropski svet zlasti z rednimi tematskimi razpravami natančno spremljal izvajanje smernic, ki jih določa za spodbujanje gospodarske rasti in konkurenčnosti. Evropski svet je v tem smislu prvič izmenjal mnenja o dveh ključnih zadevah:
- (a) izjemen pomen močne evropske industrijske baze kot ključnega elementa agende EU za rast in konkurenčnost. Pozval je k širokemu horizontalnemu in skladnemu pristopu za oblikovanje sodobne evropske industrijske politike, ki bo spremljala strukturne spremembe in gospodarsko obnovo. Pozdravil je akcijski načrt Komisije za konkurenčno in trajnostno jeklarsko industrijo. Za zasedanje Evropskega sveta februarja 2014 z zanimanjem pričakuje dodatne prispevke Komisije na podlagi sklepov Evropskega sveta iz marca in maja 2013. Prihodnje predsedstvo naj nadaljuje pripravljalo delo v okviru Sveta;
 - (b) uvodoma je ob sklicevanju na sklepe iz marca 2013 pozdravil sporočilo Komisije o desetih najbolj obremenjujočih sklopih predpisov. Pred zasedanjem v oktobru 2013 z zanimanjem pričakuje podrobni delovni program z nadaljnjimi in po potrebi novimi konkretnimi predlogi za zmanjšanje skupnega bremena predpisov in spodbujanje konkurenčnosti, pri čemer je vedno treba upoštevati nujnost ustreznega varstva potrošnikov in zaposlenih. Pozval je k nadaljevanju prizadevanj za učinkovitejše, skladnejše in enostavnejše predpise na ravni EU in nacionalni ravni. Te zadeve bo ponovno obravnaval glede na navedene predloge.

Evropski svet je ob pripravah na tematsko razpravo za nov zagon na področjih inovacij ter enotnega digitalnega trga in storitev, ki jo bo imel na zasedanju oktobra 2013, pozval Komisijo, naj mu še prej predloži poročilo o strokovnem pregledu direktive o storitvah in o pobudi licence za Evropo.

11. Opozoril je na vlogo, ki naj bi jo pri spodbujanju rasti in delovnih mest imela trgovina, ter pozdravil začetek pogajanj z Združenimi državami o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb.

III. DOKONČNO OBLIKOVANJE EKONOMSKE IN MONETARNE UNIJE

v pripravi

IV. RAZNO

v pripravi

DOKUMENTI, KI JIH JE POTRDIL EVROPSKI SVET

- Poročilo Sveta z dne 25. junija 2013 o priporočilih za posamezne države za leto 2013
- Sklepi Sveta z dne 25. junija 2013 o širitvi
- Sklepi Sveta z dne 28. maja 2013 o letnem poročilu o uradni razvojni pomoči EU
- Sklepi Sveta z dne 25. junija 2013 o "Splošni agendi za obdobje po letu 2015"
- Akcijski načrt za izvajanje pomorske strategije za območje Atlantskega oceana, ki ga je Svet potrdil 25. junija 2013